

Розроблено Комітетом з практики
бухгалтерського обліку та звітування ФПБАУ

Позиція №11 Погоджена Правлінням ФПБАУ 29.08.2023 р.

Позиція №11

Щодо відображення уточнень з окремих податків у зв'язку з воєнним станом і запровадженими змінами до ПКУ

Посилання

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України» від 11.04.2023 № 3050-IX (далі – Закон).

Рада міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі – РМСБО).

Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України (далі — ФПБАУ).

Умова

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» від 11.04.2023 № 3050-IX (далі — Закон) компанії отримали можливість уточнити податкові зобов'язання з плати за землю, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, екоподатку, якщо активи розташовані на тимчасово окупованій території та території, де ведуться бойові дії.

Закон набув чинності 06.05.2023. Відповідно, постає питання, як відобразити уточнення податкових зобов'язань в МСФЗ-обліку.

Запитання

- 1. Чи слід розглядати уточнення як коригувальну подію після дати балансу відповідно до МСБО 10 «Події після звітного періоду»?*
- 2. Якщо уточнення не є коригувальною подією після звітного періоду, як відображати його у звітності?*

Відповідь

На нашу думку, надання державою звільнення від сплати окремих податків не є подією, яка свідчить про умови, що існували на кінець звітного періоду (події, які коригують після звітного періоду).

Водночас фіскальна допомога з боку держави, на нашу думку, відповідає визначенню державної допомоги, отже, має відображатись у прибутку або збитку за той період, у якому вона стає дебіторською заборгованістю.

Відповідно до параграфа 3 МСБО 10 «Події після звітного періоду»: «Події після звітного періоду - це сприятливі та несприятливі події, які відбуваються з кінця звітного періоду до дати затвердження фінансової звітності до випуску. Можна визначити два типи подій:

- а) події, які свідчать про умови, що існували на кінець звітного періоду (події, які коригують після звітного періоду); та
- б) події, які свідчать про умови, що виникли після звітного періоду (події, які не коригують після звітного періоду)».

На нашу думку, норми ПКУ, які не були чинні станом на 31.12.2022, не можна вважати умовою, яка існувала станом на кінець звітного періоду, оскільки зміни до ПКУ ухвалено у 2023 році.

Своєю чергою, норми ПКУ, які були чинні у 2022 році, не давали суб'єктам господарювання можливості зменшити свої податкові зобов'язання. Не було переліку територій активних бойових

дій та окупованих територій до грудня 2022 року, що унеможливило уточнення як такі. Водночас неузгодженість норм ПКУ та Переліку¹, який набув чинності 27.12.2022, також позбавила компаній можливості уточнювати суми податкових зобов'язань.

Відповідно, показники фінансової звітності за 2022 рік не підлягають коригуванню, оскільки до 2023 року скористатися будь-якими звільненнями від сплати податків суб'єкти господарювання не могли.

Водночас, якщо суб'єкт господарювання розглядав майбутні державні гарантії як суттєві, інформацію щодо очікуваних змін до законодавства слід було розкрити у примітках до фінансової звітності за 2022 рік.

Відповідно до параграфа 3 МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» (далі — МСБО 20):

«Державна допомога — це захід уряду, призначений для надання економічних пільг, визначених конкретно для одного суб'єкта господарювання або групи суб'єктів господарювання, **які відповідають певним критеріям**. Державна допомога в контексті цього Стандарту не включає пільги, які надаються тільки непрямо через заходи, що впливають на загальні умови торгової діяльності (наприклад забезпечення інфраструктури в районах, яким потрібен економічний розвиток, або введення торгових обмежень для конкурентів)».

На нашу думку, звільнення від сплати податків за певний період відповідає визначенню державної допомоги в цьому випадку.

Звільнення отримують суб'єкти господарювання, чії активи у 2022 році були:

а) на території активних бойових дій;

б) або на тимчасово окупованій території. Крім того, оскільки станом на дату набуття чинності Законом умови для звільнення від нарахування та сплати податку у 2022 році вже були дотримані, то під час відображення цієї події в обліку слід керуватися приписами параграфа 20 МСБО 20:

«Державний грант, який стає дебіторською заборгованістю **як компенсація за витрати або збитки, які вже були понесені**, або метою якого є надання негайної фінансової підтримки суб'єктові господарювання без майбутніх пов'язаних із ним витрат, **визнається у прибутку або збитку за той період, у якому він стає дебіторською заборгованістю**».

Отже, у травні 2023 року в суб'єктів господарювання з'явилися законодавчі гарантії, які дозволяють зменшити податкові зобов'язання за наявності підстав (активи мають бути на території активних бойових дій або на тимчасово окупованій території).

Також на цю дату є технічна можливість подати уточнюючий розрахунок, після чого податкові органи не мають права відмовити у зменшенні податкових зобов'язань.

Відповідно, у травні 2023 року суб'єкти господарювання мають реальне право скористатися економічними вигодами, які пропонує держава, а отже, виникає необхідність відобразити державну допомогу у складі прибутку або збитку.

Голова комітету
Секретар комітету

Іван ЧАЛИЙ
Анна ХОМЮК

Увага!

ФІБАУ не приймає та не несе жодної відповідальності за будь-які втрати чи збитки, що можуть виникнути в результаті дій або бездіяльності будь-якої особи в результаті використання матеріалів цієї публікації.